

ODENSE
KOMMUNE

RESTAURATIONSPLAN FOR ODENSE KOMMUNE

1. Forord	3
2. ODENSE KOMMUNES BEVILLINGSNÆVN	4
2.1 Bevillingsnævnets sammensætning	4
2.2 Opgaver og sagstyper	4
2.3 Lovgrundlag og samarbejde med myndigheder	4
3. ANSØGNING OM ALKOHOLBEVILLING	6
3.1 Hvem kan søge	6
3.2 Hvem skal ansøgningen sendes til	6
3.3 Hvilke oplysninger skal vedlægges	7
3.4 Godkendelse af bestyrer	7
3.5 Procedure for behandling af ansøgninger	8
3.6 Fornyelse af alkoholbevilling	8
3.7 Afslag på ansøgning og klagemulighed	8
4. BETINGELSER FOR MEDDELELSE AF ALKOHOLBEVILLING	9
4.1 Formelle lovkrav samt konkrete vurderinger i hver enkelt sag	9
4.2 Hvilke hensyn kan Bevillingsnævnet lægge vægt på?	9
4.3 Eventuelle begrænsninger og vilkår	9
4.4 Forhåndstilsagn	10
5. PLACERING AF RESTAURATIONSVIRKSOMHEDER	11
5.1 Bymidten	11
5.2 Havnen	12
5.3 Basaren	12
5.4 Lerchesgade	12
5.5 Thomas B. Thriges Gade	12
5.6 Center- og serviceområder	12
5.7 Byudvikling og de nye kvarterer	12
5.8 Foreninger, klubber, kulturelle institutioner m.v.	13
6. UDVIDET ÅBNINGSTID (NATTILLADELSER)	14
6.1 Restaurationsvirksomheder med alkoholbevilling	14
6.2 Restaurationsvirksomheder uden alkoholbevilling	15
6.3 Lejlighedstilladelser	15
7. SUNDHED OG MILJØ	16
7.1 Udskænkning af alkohol til unge	16
7.2 Støj og andre miljømæssige krav	16
7.3 Udeservering	16
7.4 Odense som tryk by	16
7.5 Nattelivsforum	18
8. SANKTIONER	19
8.1 Sanktionsmuligheder	19
8.2 Fratagelse af alkoholbevilling	19
8.3 Tilbagekaldelse af alkoholbevilling	19
8.4 Bortfald af alkoholbevilling	19

Bilag 1: Oversigtskort over Odense Kommune

Bilag 2: Kort over bymidten

Bilag 3: Kort over havnen

Bilag 4: Typer af restaurationsvirksomheder og koncepter

1. FORORD

Restaurationsplanen sætter rammerne for et velfungerende, trygt og ansvarligt restaurations- og festmiljø i Odense Kommune, hvor der samtidig er rum for konkurrencedygtige og varierede restaurationsvirksomheder.

Odense Byråd vedtog sin første plan for restaurationsområdet i 1981. Der har igennem årene været flere revideringer af planen, som sidenhen har fået navnet Restaurationsplanen. I de senere år, 2007 og 2009, er der hovedsageligt foretaget forenklinger og ajourføringer af Restaurationsplanen.

Den nu reviderede restaurationsplan er i 2012 blevet til i samarbejde med en række aktører i restaurationsmiljøet, herunder Odense Cityforening, HORESTA, 3F, Restaurationsforeningen af 1883, Fyns Politi, Odense Kommunes Tryk By-udvalg m.fl. I den forbindelse er der udsendt spørgeskemaer til hele restaurationsmiljøet samt afholdt dialogmøde på rådhuset den 23. maj 2012 med deltagelse af et repræsentativt udsnit af restauranter, caféer, diskoteker, ledere og studerende fra byens uddannelsesinstitutioner, politikere samt Fyns Politi.

Restaurationsplanen er vejledende for bevillingsnævnet i Odense Kommune i forbindelse med de konkrete afgørelser, der løbende træffes om nye alkoholbevillinger og forlængelse af eksisterende bevillinger m.v.. Planen er tillige praktisk anvendelig for kommende bevillingsansøgere, idet den indeholder oplysninger om, hvor og hvordan man søger om alkoholbevilling, oplister eksempler på begrænsninger og betingelser, der kan stilles i forbindelse med en alkoholbevilling og giver et overblik over i hvilke områder, der som udgangspunkt kan etableres restaurationsvirksomhed.

Restaurationsplanen har sit fundament i restaurationslovens bestemmelser, administrativ praksis samt erfaring og viden på området.

Planen skal herudover understøtte Odense som en tryk by og motivere alle aktører til at tage del i ansvaret herfor.

Restaurationsplanen er vedtaget af Odense Byråd den 12. december 2012 og er gældende fra 1. januar 2013.

Restaurationsplanen er tilrettet i overensstemmelse med ændringerne i restaurationsloven, som trådte i kraft 1. juli 2017.

2. ODENSE KOMMUNES BEVILLINGSNÆVN

2.1 BEVILLINGSNÆVNETS SAMMENSÆTNING

Et bevillingsnævn nedsættes i henhold til restaurationsloven af kommunalbestyrelsen og består af en repræsentant for politiet valgt af Politidirektøren, et sagkyndigt medlem og indtil seks andre medlemmer. Personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan være medlemmer af nævnet.

Odense Kommunes Bevillingsnævn består af en repræsentant for Fyns Politi, et sagkyndigt medlem med viden om virksomhedsøkonomi indstillet af en videregående uddannelsesinstitution i Odense, fire politikere fra Odense Byråd, som byrådet vælger direkte, samt to medlemmer og en observatør som vælges af byrådet efter indstilling fra branche- og personaleorganisationer inden for restaurationsbranchen. Der er tale om ét medlem fra 3F samt ét medlem fra HORESTA eller Restauratørforeningen af 1883 (de to organisationer skifter efter fast praksis til at være medlem og observatør i en 2-årig periode).

Bevillingsnævnet holder som hovedregel ordinært møde én gang om måneden, dog ikke i juli måned. Der er i henhold til forretningsordenen for bevillingsnævnet ikke offentlig adgang til møderne. Det skyldes, at der behandles fortrolige oplysninger på møderne om eksempelvis ansøgernes økonomiske forhold.

2.2 OPGAVER OG SAGSTYPER

Bevillingsnævnet behandler konkrete ansøgninger fra personer eller selskaber om alkoholbevilling. En alkoholbevilling gives typisk for en periode af 8 år, men der kan være forhold i enkelte sager, der gør, at nævnet fastsætter en kortere periode på 2 eller 4 år.

Blandt de væsentligste øvrige opgaver er:

- Godkendelse af bestyrere i virksomheder, der har alkoholbevilling
- Behandling af ansøgninger om udvidet åbningstid om natten fra kl. 02.00 til 05.00
- Behandling af ansøgninger om forhåndstilsagn til alkoholbevilling på en bestemt adresse med et bestemt koncept (inden ansøger f.eks. investerer i ombygning og lignende).

2.3 LOVGRUNDLAG OG SAMARBEJDE MED MYNDIGHEDER

Reglerne om alkoholbevilling findes i restaurationsloven – senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 135 af 18. januar 2010 om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling mv.

Bevillingsnævnet anses som et selvstændigt myndighedsorgan, hvor de almindelige forvaltningsretlige regler og principper i bl.a. forvaltningsloven er gældende, herunder krav om begrundelse af afgørelser, partshøring, klagevejledning m.v. Disse regler skal således iagttages ved nævnets behandling af ansøgninger.

Bevillingsnævnets afgørelser kan påklages til Odense Byråd.

2. ODENSE KOMMUNES BEVILLINGSNÆVN

Når en person eller et selskab søger om alkoholbevilling, søger om udvidet åbningstid, foretager ændringer i restaurationsvirksomheden, f.eks. i ejerskab, driftsform, koncept eller ønsker at have udeservering, er der en række myndigheder, der skal involveres:

Politiet (Fyns Politi, Tilladelsescenter Fyn, Hans Mules Gade 1-3, 5000 Odense C)

Her starter alle ansøgninger om alkoholbevilling, udvidet åbningstid, bestyrergodkendelser m.v. Politiet modtager således oplysninger til sagen fra ansøger, forbereder sagen og vejleder ansøger i kravene til en fyldestgørende ansøgning. Herefter fremsendes ansøgningen til bevillingsnævnets sekretariat. Politiet fører desuden kontroltilsyn med, at alkoholbevillingens betingelser og restaurationsloven overholdes. Politiet udsteder endvidere lejlighedstilladelser ved enkeltstående arrangementer, hvor der udskænkes alkohol.

Miljømyndigheden (Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen, Nørregade 36, 5000 Odense C)

Varetager administration og kontrol af regler om bl.a. lugtgener og støjgrænser. Politiet eller sekretariatet for bevillingsnævnet er behjælpelig med, at ansøgeren kommer i kontakt med miljømyndigheden, når der er behov herfor.

Bygningsmyndigheden (Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen, Nørregade 36, 5000 Odense C)

Behandler ansøgninger om ændret indretning i og bygningsmæssige ændringer til en restaurationsvirksomhed. Politiet eller sekretariatet for bevillingsnævnet er behjælpelig med, at ansøgeren kommer i kontakt med myndigheden, når der er behov herfor.

SKAT

(www.skat.dk)

Til brug for behandling af en ansøgning om alkoholbevilling indhentes økonomiske oplysninger om ansøgeren hos SKAT, bl.a. vedr. eventuel forfalden gæld til det offentlige.

Erhvervsstyrelsen

(www.erhvervsstyrelsen.dk)

Administrerer lovgivning omkring restaurationsvirksomheder.

3. ANSØGNING OM ALKOHOLBEVILLING

3.1 HVEM KAN SØGE

Alkoholbevilling til en restaurationsvirksomhed kan søges af en person eller et selskab (A/S, ApS etc.). Lovmæssigt er der nogle forudsætninger, som alle skal være opfyldt, før bevillingsnævnet kan gå ind i en nærmere skønsmæssig vurdering af ansøgningen.

For personer gælder, at den pågældende (jf. restaurationslovens § 13):

- skal være fyldt 21 år (dog kun 18 år hvis ansøgeren har afsluttet uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget)
- ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs
- ikke er umyndig, under værgemål (værgemålslovens § 5) eller er under samværgemål (værgemålslovens § 7)
- ikke har forfalden gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover, som stammer fra drift af restaurationsvirksomhed.

For selskaber gælder, at selskabet (jf. restaurationslovens § 14):

- opfylder restaurationslovens finansieringsbestemmelser
- ikke har forfalden gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover.

I selskaber gælder det endvidere for direktionens medlemmer og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne, at de pågældende:

- skal være fyldt 21 år (18 år hvis medlemmet har afsluttet uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget)
- ikke er umyndige, under værgemål eller under samværgemål efter værgemålslovens § 5 og § 7
- ikke har forfalden gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover, som stammer fra drift af restaurationsvirksomhed
- ikke er under omstændigheder nævnt i straffelovens §

78, stk. 2, som er til hinder for meddelelse af alkoholbevilling (dvs. at vedkommende ikke ved domstolene må være fradømt retten til at drive erhverv med alkoholbevilling begrundet i nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet).

En alkoholbevilling udstedes således til en bestemt person eller til et bestemt selskab til at drive restaurationsvirksomhed på en bestemt adresse. Ved ændringer i adressen eller i ejerforhold og driftsform, skal der derfor søges ny bevilling.

Odense Kommune har oprettet en erhvervskontakt, som er en service for etablerede og kommende virksomheder i kommunen. Erhvervskontakten giver virksomhederne én indgang til al kommunal og statslig myndighedsbehandling og kan være behjælpelig ved eksempelvis større ombygninger og udvidelser af virksomheder, flytning af virksomheder til byen, udvikling af forretningsidé m.v. Læs mere på www.odense.dk/erhverv

3.2 HVEM SKAL ANSØGNINGEN SENDES TIL

En person eller et selskab, der ønsker at ansøge om alkoholbevilling, starter med at henvende sig til Tilladelsescenter Fyn ved Fyns Politi. Her udleveres ansøgningskemaer, og der kan vejledes om eksempelvis udfyldelse af disse eller om vedlæggelse af dokumentation. Ansøgningskemaer kan ligeledes findes på internettet på www.politi.dk/da/borgerservice/tilladelser/alkoholbevilling/.

Ansøgningen bør sendes i god tid af hensyn til den samlede sagsbehandlingstid og for at undgå vanskeligheder ved åbning af en restaurationsvirksomhed uden alkoholbevilling. Det anbefales som hovedregel, at ansøgningen fremsendes mindst to måneder før den planlagte åbning af virksomheden.

3. ANSØGNING OM ALKOHOLBEVILLING

Ansøgningen skal sendes til følgende adresse:
Fyns Politi, Hans Mules Gade 1-3, 5000 Odense C.

3.3. HVILKE OPLYSNINGER SKAL VEDLÆGGES

Det afhænger af den enkelte ansøgning, hvilke oplysninger der skal vedlægges. Der kan være tale om én af følgende ansøgninger:

- Ansøgning om en ny alkoholbevilling
- Ansøgning om fornyelse af eksisterende alkoholbevilling
- Ansøgning om tilladelse til udvidet åbningstid
- Ansøgning om godkendelse af bestyrer

På linket www.politi.dk/da/borgerservice/tilladelser/alkoholbevilling/ findes blanketter samt lister med oplysninger, der i det enkelte tilfælde skal vedlægges ansøgningen.

De nævnte oplysninger er nødvendige for, at bevillingsnævnet kan behandle sagen. Hvis alle nødvendige oplysninger er med fra start, kan ansøgningen behandles hurtigere. Mangler der oplysninger, er der risiko for, at bevillingsnævnet ikke kan behandle ansøgningen, og at sagen herved forsinkes unødigt.

3.4 GODKENDELSE AF BESTYRER

I henhold til restaurationsloven (§ 14 a) skal den daglige drift af et serveringssted med alkoholbevilling varetages af bevillingshaveren selv eller af en bestyrer. Ved den daglige drift forstås bl.a. servering og udskænkning, hvorfor det ikke er tilstrækkeligt, at bestyreren kun kommer for at varetage indkøb og regnskab. Har serveringsstedet flere serveringssteder, må kun ét af disse steder ledes af bevillingshaveren. Hvert af de øvrige serveringssteder skal ledes af en bestyrer. Hvis bevillingshaver er et selskab eller en forening, skal hvert af virksomhedernes

forretningssteder ledes af en bestyrer. Såfremt bevillingshaveren ønsker en bestyrer, skal bevillingsnævnet, uanset om der er tale om en ny alkoholbevilling eller en fornyelse af en eksisterende alkoholbevilling, godkende bestyreren.

For bestyreren gælder, at den pågældende (jf. restaurationslovens § 15):

- Skal være fyldt 21 år (dog kun 18 år hvis ansøgeren har afsluttet uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget)
- ikke må være umyndig, under værgemål (værgemålslovens § 5) eller under samværgemål (værgemålslovens § 7)
- ikke uden tilladelse fra Erhvervsstyrelsen må lade sig finansiere helt eller delvis ved lån, indskud, usædvanlig kredit eller sikkerhedsstillelse af nogen, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, eller som er medlem af direktion eller bestyrelse i selskaber mv., som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer. Tilsvarende gælder modtagelse af gaver af ikke ubetydelig værdi til anvendelse i restaurationsvirksomheden.

Ansøgning om godkendelse af en bestyrer skal ligeledes indgives til Fyns Politi – Tilladelsescenter Fyn.

3. ANSØGNING OM ALKOHOLBEVILLING

3.5 PROCEDURE FOR BEHANDLING AF ANSØGNINGER

Tilladelsescenteret gennemgår de indsendte ansøgninger og kontrollerer, at den nødvendige dokumentation er til stede. Derudover skaffer centeret oplysninger om ansøgerens hidtidige vandel og eventuel tidligere beskæftigelse i restaurationsbranchen. Endvidere indhentes oplysninger hos SKAT, og der sker underretning til Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen, med henblik på afklaring af, om miljømæssige regler overholdes, herunder bl.a. lugt og støj.

Ved ansøgning om alkoholbevilling til nyetablerede restaurationsvirksomheder, eller til restaurationsvirksomheder hvis driftsform eller størrelse ønskes ændret væsentligt (f.eks. fra spiserestaurant til diskotek), kræver bevillingsnævnet, at der fremsendes en detaljeret projektbeskrivelse, der redegør nærmere for indretning, driftsmæssige forhold, koncept m.v.

Tilladelsescenteret sender herefter sagens oplysninger til bevillingsnævnets sekretariat i Odense Kommune - Odense Rådhus, Flakhaven 2, 5000 Odense C. Sekretariatet forbereder sagens videre behandling i bevillingsnævnet. Efter sagens behandling i nævnet fremsender sekretariatet afgørelsen til ansøgeren.

3.6 FORNYELSE AF ALKOHOLBEVILLING

Inden en alkoholbevilling udløber, skal nævnet behandle en ansøgning om fornyelse. Det er ansøgeren, der er ansvarlig for, at der fremsendes en ansøgning rettidigt til Fyns Politi - Tilladelsescenter Fyn.

3.7 AFSLAG PÅ ANSØGNING OG KLAGEMULIGHED

Hvis en ansøger får helt eller delvist afslag på sin ansøgning fra bevillingsnævnet, er der klageadgang til Odense Byråd. Både betingelser og begrænsninger kan påklages til Odense Byråd. En klage har ikke opsættende virkning, hvilket betyder, at den modtagne afgørelse skal efterleveres, uanset at der indgives en klage.

En klage skal indgives til Odense Byråd inden 4 uger efter, meddelelse om afslaget er modtaget.

Hvis ansøgeren, efter byrådets afgørelse, ønsker at gå videre med sagen, kan dette ske ved de almindelige domstole.

4. BETINGELSER FOR MEDDELELSE AF ALKOHOLBEVILLING

4.1 FORMELLE LOVKRAV SAMT KONKRETE VURDERINGER I HVER ENKELT SAG

Før bevillingsnævnet kan gå ind i en egentlig behandling af en ansøgning om alkoholbevilling og foretage en konkret vurdering, er der en række krav til ansøger, der skal være opfyldt. Disse er nævnt ovenfor i kapitel 3.

Hvis minimumskravene til ansøger er opfyldt, skal bevillingsnævnet foretage en skønsmæssig vurdering af ansøgningen – hvorvidt denne skal imødekommes, herunder evt. med begrænsninger og vilkår.

Restaurationsplanen er et vejledende værktøj for bevillingsnævnet i nævnets sagsbehandling. Restaurationsplanen indgår dog i de enkelte vurderinger med meget stor vægt, idet planen er udtryk for de rammer, som byrådet ønsker.

4.2 HVILKE HENSYN KAN BEVILLINGSNÆVNET LÆGGE VÆGT PÅ?

Det fremgår af restaurationsloven (§ 12), hvilke overordnede hensyn nævnet kan lægge vægt på i sine afgørelser. Der er tale om sammenhængende hensyn, herunder ordensmæssige, ædruelighedsmæssige, økonomiske samt samfundsmæssige hensyn.

Det handler bl.a. om:

- Forretningsmæssige kvalifikationer, der skal anses for at være betryggende
- Vurderinger i forhold til størrelse og indretning af virksomheden
- Beliggenhed i forhold til beboelse eller skoler og institutioner
- Hvorvidt medlemmer af direktionen eller bestyrelsen har udvist en adfærd, der giver grund til at antage, at virksomheden ikke vil blive drevet på forsvarlig vis
- Økonomiske forhold, herunder finansieringsplan, drifts-

budget, likviditetsbudget m.v.

- Bekymring for ordensmæssige problemer, som følge af en for stærk lokal koncentration af restaurationsvirksomheder
- Byplanmæssige betragtninger
- Sammenhængende sociale og politimæssige forhold.

4.3 EVENTUELLE BEGRÆNSNINGER OG VILKÅR

En alkoholbevilling kan i henhold til restaurationsloven efter omstændighederne begrænses og betinges, hvis nævnet vurderer, at der er behov herfor.

Der kan eksempelvis fastsættes følgende begrænsninger og vilkår:

- Bevillingen gælder i en kortere periode end 8 år, således at bevillingen gælder i enten 2 eller 4 år (se endvidere nedenfor).
- Bevillingen begrænses til servering af øl, vin og andre drikke med en maksimal alkoholprocent på 15. Disse produkter skal være færdigblandede fra leverandøren, idet det ikke tillades, at der i restauranten blandes produkter af ingredienser med en større alkoholprocent end 15.
- Bevillingen begrænses til servering for en forenings medlemmer og gæster.
- Bevillingen betinges af, at bestemte personer fortsat er medlem af et selskabs direktion eller bestyrelse eller forbliver i et interessentskab.
- Bevillingen betinges af, at alt personale skal være godkendt af politiet.
- Bevillingen betinges af, at der, efter nærmere aftale med politiet, etableres videoovervågning.
- Bevillingen betinges af, at mindreårige ikke må opholde sig i restaurationen i den udvidede åbningstid.
- Bevillingen betinges af, at det dokumenteres, at "Regulativ vedrørende miljøkrav i forbindelse med drift af restaurationer i Odense Kommune" overholdes.

4. BETINGELSER FOR MEDDELELSE AF ALKOHOLBEVILLING

- Bevillingen betinges af, at virksomheden drives som spiserestaurations.
- Bevillingen betinges af, at der ikke opstilles spilleautomater.
- Bevillingen betinges af, at virksomheden ikke drives med aggressiv udskænkning af stærke drikke eller iværksættelse af aggressiv og pågående markedsføring af stærke drikke, ligesom der ikke må foretages markedsføring og salg af spiritus på uddannelsesinstitutionerne.

Som det fremgår, kan en alkoholbevilling begrænses til at gælde i en kortere periode (2 eller 4 år) end 8 år, f.eks. på grund af økonomiske forhold. En ansøger kan dog højst opnå to på hinanden følgende tidsbegrænsede alkoholbevillinger. Herefter skal ansøgeren opfylde kravene til en 8-års bevilling, ellers gives der som udgangspunkt afslag. Såfremt der gives en bevilling på en kortere periode end 8 år på grund af virksomhedens økonomiske forhold, stilles der skærpede dokumentationskrav i relation til de økonomiske forhold ved ansøgning om fornyelse af alkoholbevillingen.

Desuden kan der med en tilladelse til udvidet åbningstid følge en opfordring fra bevillingsnævnet om, at indehaveren af alkoholbevillingen eller den daglige bestyrer, i regi af det nedsatte Nattelivsforum, 1-2 gange årligt medvirker i eksempelvis interviews, evaluering, tryghedsvandring eller lignende.

4.4 FORHÅNDSTILSAGN

I nogle tilfælde kan planer omkring åbningen af en ny restaurationsvirksomhed indbefatte, at der skal investeres store beløb i ombygning, renovering m.v.

Det kan derfor være en forudsætning for, at planerne kan iværksættes og føres ud i livet, at en kommende

virksomhed har en vis sikkerhed for, at investeringen ikke viser sig forgæves, hvis der af én eller anden grund ikke skulle kunne opnås alkoholbevilling eller forlænget åbningstid.

En potentiel ansøger kan derfor søge om forhåndstilsagn hos bevillingsnævnet. Det kræver omtrent det samme som ved en ordinær ansøgning, herunder en relativ detaljeret beskrivelse af f.eks. byggeplaner, koncept, økonomi og åbningstider.

Forhåndstilsagnet gives ud fra de forudsætninger, som den potentielle ansøger har redegjort for. Virksomheden skal senest 6 måneder efter forhåndstilsagnet fremsende en egentlig ansøgning om alkoholbevilling, ellers bortfalder forhåndstilsagnet.

Det er naturligvis kun selve alkoholbevillingen, bevillingsnævnet har kompetence til at tage stilling til. Nævnet har ikke kompetence til at påse andre lovmæssige krav, som ansøgeren, og alle andre i en tilsvarende situation, skal opfylde, herunder bl.a. krav til bygningen, udsugning og toiletforhold.

5. PLACERING AF RESTAURATIONS VIRKSOMHEDER

I placeringen af restaurationer i Odense Kommune tilstræbes der rimelig overensstemmelse mellem restaurationsplanen og kommuneplanen for Odense Kommune. Afsnit 5.1-5.6 nedenfor giver et billede af, hvor i Odense Kommune der som hovedregel kan meddeles alkoholbevillinger til nyetablerede restaurationsvirksomheder.

Der henvises til det udarbejdede oversigtskort over hele kommunen, se bilag 1. De skraverede områder viser, hvor der som udgangspunkt vil kunne placeres restaurationsvirksomheder. Kortet kan ses i en mere detaljeret version (1:25.000) hos Fyns Politi, Tilladelseskontoret.

Herudover henvises til kort over bymidten, se bilag 2, samt til kort over havnen, se bilag 3.

Endvidere henvises til bilag 4, hvor typer af restaurationsvirksomheder og koncepter kan ses.

5.1. BYMIDTEN

I bymidten kan der, af sociale- og politimæssige årsager, som udgangspunkt kun etableres egentlige spiserestaurationer. Alkoholbevillinger til nyetablerede restaurationsvirksomheder vil således, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, blive betinget af, at virksomheden drives som spiserestaurationsvirksomhed. Læs mere om definitionen i bilag 4. Såfremt der til spiserestaurationsvirksomheder er knyttet underholdning eller mulighed for dans, forudsættes det, at disse faciliteter er bestemt for de spisende gæster.

I de følgende områder kan der dog som udgangspunkt meddeles alkoholbevilling til nyetablerede restaurationsvirksomheder, uden at bevillingen betinges af, at virksomheden drives som spiserestaurationsvirksomhed:

- I dele af gågadearealerne i bymidten (dog ikke Hans Jensens Stræde, Ramsherred, Bangs Boder, Rosengade og den nordlige del af Overstræde)
- Nørregade
- Banegårdcentret
- En del af Østre Stationsvej
- En del af Rugårdsvej fra Kongensgade til Fjordsgade samt en del af Vestre Stationsvej fra Kongensgade til Fjordsgade samt Fjordsgade
- En del af Overgade
- Dele af H.C. Andersen-kvarteret
- Slagterigrunden
- Dele af havnen
- Lerchesgade
- Den nordlige del af Thomas B. Thriges Gade, Dannebrogsgade samt en del af Ejlskovsgade
- Den sydlige del af Thomas B. Thriges Gade (op til Hans Jensens Stræde)

Der henvises til de gråskraverede områder på kortet over bymidten, se bilag 2.

Visse dele af bymidten består af beboelsesområder. Der vil derfor altid blive foretaget en konkret vurdering og afvejning i forhold til gener for omkringboende, når restaurationsvirksomheder ønsker en placering i eller i umiddelbar nærhed af beboelsesejendomme.

5. PLACERING AF RESTAURATIONSVIRKSOMHEDER

5.2 HAVNEN

På området omkring Odense Havn kan der som udgangspunkt etableres spiserestauranter. I visse dele af området, herunder Byens Ø, er der mulighed for at etablere andre typer af restauranter end egentlige spiserestauranter. Hvorvidt der kan gives alkoholbevilling til sådanne, beror i det enkelte tilfælde på en konkret skønsmæssig vurdering af restaurantens beliggenhed, type og gener i forhold til eventuelle omkringboende. For en nærmere afgrænsning af, hvilke typer af restaurationsvirksomheder der kan etableres på hvilke områder af havnen, henvises til kort over havnen, bilag 3.

5.3 BASAREN

I området omkring og i Bazar Fyn kan der som udgangspunkt alene etableres spiserestauranter.

5.4 LERCHESGADE

I uddannelsesområdet i Lerchesgade er der som udgangspunkt mulighed for etablering af restauranter uden betingelse om, at de skal etableres som spisestauranter.

5.5. THOMAS B. THRIGES GADE

I den sydlige og nordlige del af Thomas B. Thriges Gade samt Ejlskovsgade til og med Lerchesgade og i Dannebrogsgade kan der som udgangspunkt etableres restauranter uden krav om, at der skal være tale om egentlige spiserestauranter. Da der er boliger i området omkring Thomas B. Thriges Gade, meddeles alkoholbevilling efter en konkret skønsmæssig vurdering af restaurantens beliggenhed, type og gener i forhold til eventuelle omkringboende.

5.6. CENTER- OG SERVICEOMRÅDER

Der kan som udgangspunkt gives alkoholbevilling til restaurationsdrift i de center- og serviceområder, der er markeret på oversigtskortet, se bilag 1. Der vil dog altid blive foretaget en konkret vurdering i forhold til gener for omkringboende og de trafikale forhold, når restauranter ønskes etableret i eller i umiddelbar nærhed af beboelsesjendomme.

I mange af serviceområderne kan der ikke etableres restauranter med alkoholbevillinger eller ske væsentlig udvidelse af bestående restauranter, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Disse områder er ikke markeret på oversigtskortet. De nævnte serviceområder er enten meget små, har en vis karakter af beboelsesområder, eller også er anvendelsen i henhold til kommuneplanen fastlagt til specifikke formål, f.eks. skoler, institutioner, kirker mv.

5.7 BYUDVIKLING OG DE NYE KVARTERER

Bevillingsnævnet anser det som vigtigt, at restaurationsplanen i videst muligt omfang understøtter de mange spændende udviklings- og vækstmuligheder i byens nuværende og kommende kvarterer. I takt med at byen udvikles og nye kvarterer opstår eller genopstår i en anden form, kan der søges om alkoholbevilling til påtænkte etablerede restaurationsvirksomheder i de nye områder i og uden for bymidten og service- og centerområderne.

5. PLACERING AF RESTAURATIONSVIRKSOMHEDER

5.8 FORENINGER, KLUBBER, KULTURELLE INSTITUTIONER M.V.

I det omfang, at en andelsforening eller andre foreninger driver selvstændig erhvervsvirksomhed ved servering af stærke drikke, gælder restaurationsloven (§ 1, stk. 1).

Efter en konkret vurdering kan der meddeles alkoholbevillinger til almennyttige foreninger, klubber, kulturelle institutioner o. lign., selvom de er beliggende udenfor de nævnte områder, hvortil der som udgangspunkt kan tildeles bevilling.

Til brug for vurderingen af om der kan meddeles alkoholbevilling til en forening eller en klub, der drives på almennyttigt grundlag, dvs. hvor hovedformålet ikke er at drive restaurationsvirksomhed, skal foreningens vedtægter med foreningens formålparagraf samt generalforsamlingsprotokollat fremlægges med oplysning om, hvem der er indvalgt i bestyrelsen. I vurderingen indgår endvidere oplysninger om eventuelt indmeldelsesgebyr og kontingent, ligesom der vil blive lagt vægt på medlemsskredsens størrelse og lokalernes indretning. Er foreningen en idrætsforening, kan der eksempelvis lægges vægt på, om foreningen deltager i turneringer indenfor den pågældende idræt.

Der vil som udgangspunkt ikke kunne opnås bevillinger til nye foreningslokaler i gadeniveau med facade til gaden. Hertil kommer, at der i egentlige beboelsesområder foretages en konkret vurdering af generne i forhold til omkringboende.

Bevillinger til foreninger, klubber o. lign. vil normalt begrænses til servering af øl, vin og andre drikke med en maksimal alkoholprocent på 15. Produkterne skal være færdigblandede fra leverandøren, idet det ikke tillades, at der i restaurationen blandes produkter af ingredienser med en større alkoholprocent end 15. Endvidere begrænses serveringen til kun at må ske for den personkreds, der, enten som medlem eller gæst ved særlige arrangementer, benytter de pågældende faciliteter samt ved stævner for adgangsberettiget publikum. Bevillingen vil være betinget af, at lukketiden er fra kl. 02.00 til kl. 05.00. Udskænkning af andre former for stærke drikke må kun finde sted ved enkeltstående arrangementer efter indhentelse af lejlighedstilladelse fra politiet.

Der kan i forbindelse med større idrætsanlæg o. lign. meddeles ubegrænset bevilling efter bevillingsnævnets skøn på grundlag af en indhentet udtalelse fra Børn- og Ungeforvaltningen, Fritidsafdelingen. Bevillinger til restaurationer, der er tilknyttet kulturelle institutioner, meddeles normalt med en åbningstid svarende til åbningstiden for den kulturelle institution. Det forudsættes enten, at der ikke er direkte adgang fra gaden til udskænkingsstedet, eller at udskænkningen foregår i en foyer.

6. UDVIDET ÅBNINGSTID (NATTILLADELSER)

6.1 RESTAURATIONSVIRKSOMHEDER MED ALKOHOLBEVILLING

Den normale lukketid for restaurationsvirksomheder med offentlig adgang i Odense Kommune er fra kl. 02.00 - 05.00. Det har Odense Byråd fastsat ved beslutning på byrådsmøde den 15. september 1993.

Når bevillingsnævnet behandler en ansøgning fra en restaurationsvirksomhed om alkoholbevilling, kan nævnet dog træffe afgørelse om henholdsvis udvidelse og begrænsning af det nævnte tidsrum. En udvidelse af åbningstiden kræver dog tillige politiets samtykke. Restaurationsloven giver dermed mulighed for, at bevillingsnævnet kan beslutte, at en ansøger kan holde åbent helt eller delvist i den normale lukketid, hvis det skønnes at være forsvarligt. Afgørelsen skal træffes ud fra hensyn til miljø, orden og ædruelighed samt almindelige samfundsmæssige hensyn. Herudover skal virksomhedens karakter og driftsform indgå i vurderingen.

Bevillingsnævnet kan give tilladelse til udvidet åbningstid (nattilladelse) til:

- kl. 03.00
- kl. 04.00, eller
- kl. 05.00

Efter en konkret vurdering kan nævnet beslutte, at den udvidede åbningstid kun gælder nogle bestemte dage i ugen og evt. kun én enkelt ugedag, f.eks. natten mellem lørdag og søndag.

Afgørelsen træffes altid efter en konkret vurdering af lokaleforholdene og ud fra følgende kriterier:

- Der gives ikke nattilladelser til kl. 04.00 eller kl. 05.00 til restaurationsvirksomheder beliggende i beboelsesejendomme eller til restaurationsvirksomheder i umiddelbar nærhed af beboelseskomplekser, hvor det skønnes at indebære gener for de omkringboende.
- Der meddeles ikke nattilladelse til kl. 03.00 til restaurationsvirksomheder i umiddelbar nærhed af beboelse, hvis det skønnes at kunne indebære væsentlige gener for de omkringboende.
- Alle bevillinger til udvidet åbningstid vil i førstegangstilfælde blive begrænset til 1 år (prøveperiode). Såfremt der herefter igen meddeles nattilladelse begrænses denne til udløb samtidig med alkoholbevillingen.
- Nattilladelser til kl. 04.00 og 05.00 gives fortrinsvis til egentlige danserestaurations, diskoteker, hoteller, kongrescentre o. lign.
- Nattilladelse kan betinges af, at unge under 18 år ikke opholder sig som gæster i restaurationen i den udvidede åbningstid fra kl. 02.00 - 05.00.
- Nattilladelser kan betinges af, at restaurationen dokumenterer, at den overholder punkterne 2.1-2.3, 2.6 og 3.3 miljøkrav i forbindelse med indretning og drift af restaurationsvirksomheder i Odense Kommune".
- Nattilladelser kan betinges af, at virksomhedens personale godkendes af politiet.
- Nattilladelser kan betinges af, at der etableres videoovervågning i virksomheden.
- Nattilladelser kan betinges af, at driften af virksomheden i den udvidede åbningstid ikke giver anledning til gentagne lovovertrædelser eller ordens- eller ædruelighedsmæssige problemer.

Hvis vilkår og betingelser for nattilladelser overtrædes, kan bevillingsnævnet efter én skriftlig advarsel til bevillingshaveren inddrage nattilladelsen.

6. UDVIDET ÅBNINGSTID (NATTILLADELSER)

Desuden vil der med en tilladelse til udvidet åbningstid følge en opfordring fra bevillingsnævnet om, at indehaveren af alkoholbevillingen eller den daglige bestyrer 1-2 gange årligt medvirker i f.eks. interviews, evaluering, tryghedsvandring og lignende i regi af det nedsatte Nattelivsforum.

Det skal bemærkes, at bevillingsnævnet også kan beslutte, at restaurationsvirksomheder skal lukke på et tidligere tidspunkt end kl. 02.00, hvis det vurderes at være påkrævet. Det kan bl.a. være tilfældet, hvis virksomheden ligger langt uden for bymidten i nærheden af beboelses-ejendomme.

6.2 RESTAURATIONSVIRKSOMHEDER UDEN ALKOHOLBEVILLING

I restaurationsvirksomheder der ikke har alkoholbevilling, men hvorfra der foregår salg af mad og drikkevarer til nydelse på eller ved restaurationen, kan der gives nattilladelser, når der ikke er beboelse umiddelbart ovenover eller ved siden af virksomheden.

Nattilladelsen vil blive betinget af:

- At der ikke opstilles spilleautomater
- At der ikke afspilles musik indendørs eller udendørs i perioden fra kl. 02.00 til kl. 05.00
- At driften af virksomheden i den udvidede åbningstid ikke giver anledning til gentagne lovovertrædelse eller ordens- eller ædruelighedsmæssige problemer.

6.3 LEJLIGHEDSTILLADELSER

Politiet kan ved særlige lejligheder, f.eks. ved større byfester, lokalprægede arrangementer samt nytårsnat tillade længere åbningstid.

Kontakt Fyns Politi, Tilladelseskontoret, for at høre nærmere om lejlighedstilladelser.

7. SUNDHED OG MILJØ

7.1 Udskænkning af alkohol til unge

Bevillingsnævnet lægger vægt på, at restauratørerne udviser ansvarlighed i deres alkoholpolitik generelt og i forhold til unge i særdeleshed.

Det er ifølge restaurationsloven forbudt at servere alkohol for børn og unge under 18 år. Bevillingshaver har pligt til at sørge for, at der kan serveres andre (alkoholfrie) drikke.

Bevillingsnævnet har mulighed for at betinge en alkoholbevilling af, at unge under 18 år ikke opholder sig i restaurationen i den udvidede åbningstid mellem kl. 02.00 og 05.00, og at restaurationen ikke foretager aggressiv markedsføring.

Endvidere kan en alkoholbevilling til cafeterier i sports-haller og -klubber m.v., hvor børn og unge ofte færdes, begrænses til servering af øl og vin og lignende med en alkoholprocent på maks. 15.

7.2 STØJ OG ANDRE MILJØMÆSSIGE KRAV

Odense Byråd har den 5. april 2000 vedtaget "Regulativ vedrørende miljøkrav i forbindelse med indretning og drift af restaurationer i Odense Kommune". Regulativet fastsætter generelle miljøkrav til indretning og drift af restaurationer og skal sikre, at naboer til restaurationer ikke bliver udsat for urimelige lugt- og støjgener fra f.eks. ventilation og musik. Regulativet gælder for alle restaurationer i Odense Kommune.

Regulativet indeholder bl.a. følgende forhold:

- Døre og vinduer skal generelt holdes lukkede, hvis der er musik eller madlavning i restaurationslokalet.
- Hvis der i restaurationen skal være højere musik og/eller musikoptræden, der kan høres udenfor restaurationsens eget areal, skal der installeres lydbegrænsningsanlæg (limiter), og indgangspartiet skal forsynes med en lydsluse.

- Mange lugtklager kan undgås ved hensigtsmæssig håndtering af køkkenaffald, bl.a. ved at tønder til madaffald hele tiden holdes lukkede, og containere holdes rene for madrester o. lign.

Manglende overholdelse af regulativet kan føre til påbud og/eller bødestraf.

Nærmere oplysninger om regulativets indhold kan fås ved henvendelse til Odense Kommune, By- og kulturforvaltningen, afdeling for Industrimiljø.

Regulativet kan ses i sin helhed på www.odense.dk/restaurationsregulativ

7.3 UDESERVERING

Alle der ønsker udeservering, herunder gårdservering fra private arealer, skal ansøge Odense Kommune om tilladelse her til. Herudover skal alt inventar til udeservering godkendes af Odense Kommune.

Der skal indgives særskilt ansøgning til Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen, afdeling for Myndighed og Vejdrift, hvis der er tale om udeservering fra kommunale vejarealer, pladser m.v. eller til afdelingen Byggesag, hvis der er tale om private arealer.

Læs mere på www.odense.dk

7.4 ODENSE SOM TRYK BY

Restaurationsmiljøet skal bidrage til at skabe en levende, varieret og spændende by til brug for byens borgere og gæster. Restaurationslivet spiller en vigtig rolle i fortællingen om Odense by og et af de elementer, der er afgørende for en god fortælling, er tryghed. Tryghed er vigtigt i vores hverdag, uanset hvor vi færdes. Tryghed påvirker, hvilke aktiviteter vi deltager i, og hvilke muligheder vi har

7. SUNDHED OG MILJØ

for at møde andre mennesker. Et trygt Odense er derfor samtidig et levende Odense med plads til alle, til gavn for alle.

Tryghed er relevant for alle restaurationsvirksomheder - ikke kun for dem, der servicerer nattelivet. Tryghed skabes bedst gennem forebyggende indsatser, som har virkning både dag, aften og nat og på alle typer af restaurationsvirksomheder. Der kan derfor arbejdes for tryghed overalt i restaurationsmiljøet, og det er vigtigt, at vi tager et fælles ansvar for trygheden i byen.

Initiativer der kan øge trygheden

Trygheden kan øges gennem forskellige initiativer. Det kan f.eks. være ved at have fokus på de unges færden i nattelivet, udarbejde en udskækningspolitik, anvende plastikglas, ved uddannelse af personale, aftaler om bekæmpelse af aggressiv markedsføring osv. Initiativer der også kan samarbejdes om i det kommende nattelivsforum (se afsnit 7.5).

Disse forskellige initiativer kan øge trygheden i byen og vil blive lagt til grund i vurderingen af både nye og allerede eksisterende alkoholbevillinger.

Nedenfor uddybes nogle af de initiativer der kan være med til at øge trygheden.

Uddannelse af personale

Personalet har en vigtig opgave i forhold til at skabe tryghed og bør derfor være bedst muligt uddannet til at varetage den rolle. Mange personalegrupper kan være med til at skabe tryghed, hvis de får den nødvendige uddannelse i udskækningspolitik, ungekulturer, fakta om rusmidler og påvirkning, konflikthåndtering, brandbekæmpelse og håndtering samt førstehjælp.

Ansvarlig udskækning

Ansvarlig udskækning er i tråd med kommunens øvrige forebyggende arbejde, på f.eks. SSP og behandlingsområdet. Som en del af den ansvarlige udskækning bør alle bevillingshavere have en alkoholpolitik, der beskriver, hvordan man forholder sig til udskækning. Der er gode erfaringer fra andre danske byer med fælles aftaler for mere ansvarlig udskækning. Fornuftige rammer for en mere ansvarlig udskækning er ligeledes til gavn for restaurationsvirksomhederne, idet det sikrer ordentlige markedsforhold. Herudover er det også vigtigt, at uddannelsesinstitutionerne i Odense er en del af samarbejdet, da fester og fredagsbarer er en naturlig og integreret del af det sociale liv på disse steder.

Bevillingsnævnet kan ved nye ansøgninger om alkoholbevilling eller fornyelse af eksisterende stille betingelser, der medvirker til at sikre ansvarlig udskækning. Det drejer sig bl.a. om forbud mod aggressiv markedsføring og hård udskækning.

Plastikglas

Der forekommer mange skader i nattelivet forårsaget af drikkeglas og flasker. I de fleste tilfælde som følge af uheld, men i enkelte grove tilfælde desværre også, som følge af vold, hvor glas og flasker bruges som våben. En undersøgelse fra forskerholdet "Ulykkesanalysegruppen" viser, at smadret glas er det mest anvendte våben, når der er vold på diskoteker og barer. Plastikglas er derfor flere steder i landet et værktøj i kampen mod voldsomme skader som følge af voldsepisoder i nattelivet. Udviklingen og nye materialer gør, at plastikglas har fået en mere gedigen kvalitet og har i dag egenskaber, der minder om rigtige glas.

7. SUNDHED OG MILJØ

7.5 NATTELIVSFORUM

I bestræbelserne på at skabe et bedre og mere trygt natteliv nedsættes et nattelivsforum med deltagelse af by- og nattelivets aktører. Forummet har til formål at lette dialogen nattelivets parter imellem og imellem disse og Odense Kommune. Nattelivsforum er en platform, hvor by- og nattelivets parter kan mødes og samarbejde om projekter med betydning i forhold til oplevelsen af Odense som værende en by med et mangfoldigt, spændende og trygt natteliv.

8. SANKTIONER

8.1 SANKTIONSMULIGHEDER

Overtrædelse af en række af restaurationslovens bestemmelser kan straffes med bøde, ligesom tilsidesættelse af betingelser eller begrænsninger fastsat af bevillingsnævnet kan straffes med bøde. Under skærpende omstændigheder eller i gentagelsestilfælde kan straffen stige til frihedsstraf.

8.2 FRATAGELSE AF ALKOHOLBEVILLING

Fratagelse af en alkoholbevilling kan i henhold til restaurationsloven ske ved domstolene (§19, stk. 1, nr. 1 og stk. 2). Fratagelsen kan ske i forbindelse med en straffesag, hvis bevillingshaveren eksempelvis har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af restaurationsloven eller af vilkårene i alkoholbevillingen.

8.3 TILBAGEKALDELSE AF ALKOHOLBEVILLING

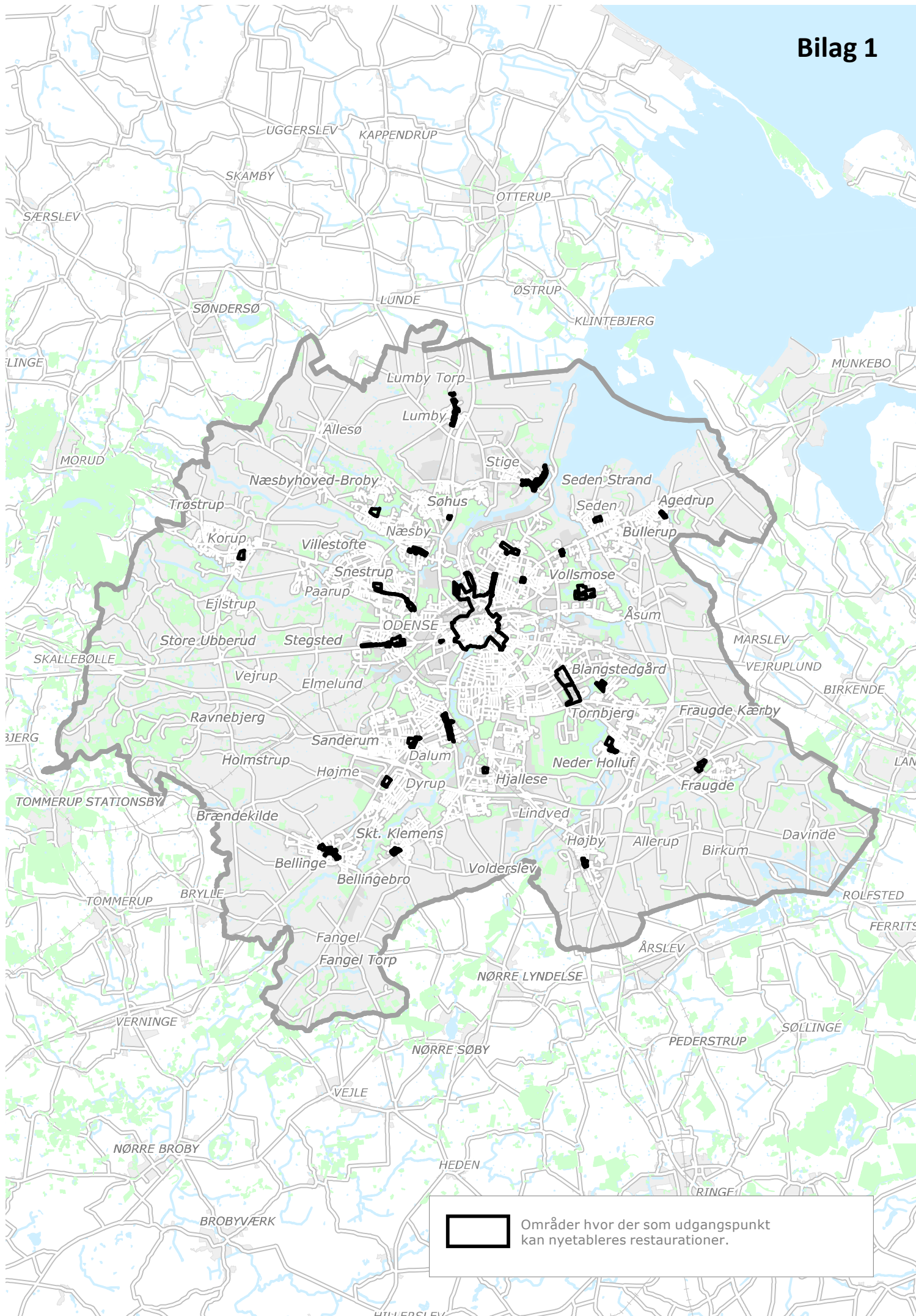
Tilbagekaldelse af en alkoholbevilling besluttet af bevillingsnævnet. Tilbagekaldelsen kan i henhold til restaurationsloven ske efter høring af eller forslag fra politiet, hvis der er særlig grund til at antage, at bevillingshaveren ikke vil drive virksomheden på forsvarlig vis (§19, stk. 1, nr. 2 og stk. 2). Det er således en forudsætning for tilbagekaldelse, at restaurationen igennem en længere periode har været drevet på uforsvarlig vis. Politiet vil derfor oftest have givet mindst en påtale til bevillingshaveren, før der vil ske tilbagekaldelse. Bevillingsnævnets tilbagekaldelse kan indbringes for domstolene.

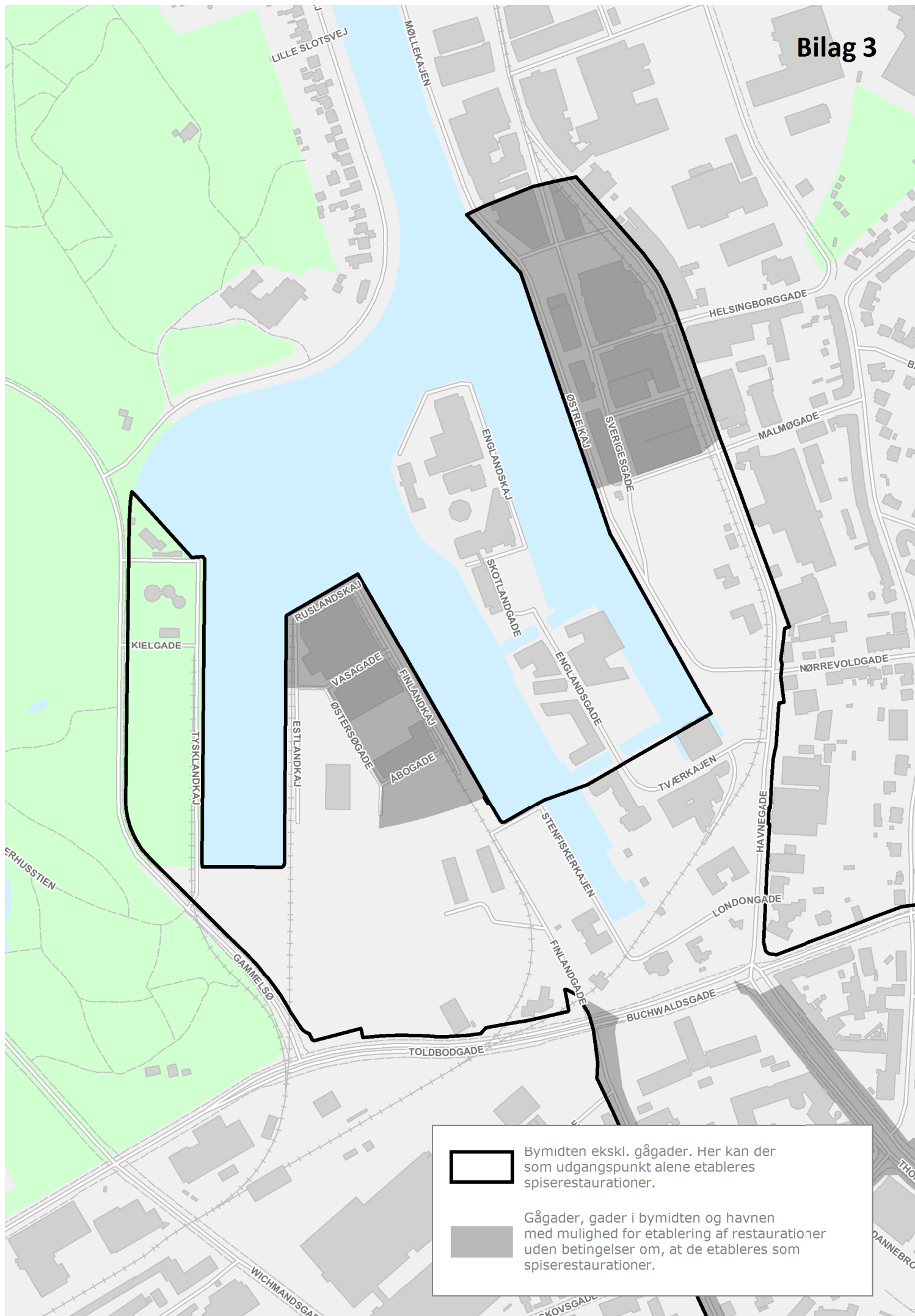
Herudover kan alkoholbevillingen i henhold til restaurationsloven (§ 19 a) fratages, hvis bevillingshaveren har forfalden gæld til det offentlige på mindst 100.000 kr. Alkoholbevillingen kan fratages for et tidsrum af 1 til 5 år eller indtil videre.

8.4 BORTFALD AF ALKOHOLBEVILLING

En alkoholbevilling bortfalder i henhold til restaurationsloven (§ 18), hvis

- bevillingshaveren dør. Afdødes ægtefælle har ret til at overtage bevillingen, hvis vedkommende har været samlevende med afdøde indtil dennes død og i øvrigt opfylder de personlige betingelser for alkoholbevilling.
- bevillingens gyldighedstid udløber, uden at fornyelse sker
- bevillingen ikke længere udnyttes af bevillingshaveren
- bevillingshaveren er under konkurs
- en betingelse for opnåelse af bevillingen ikke længere er opfyldt.

Bymidten ekskl. gågader. Her kan der som udgangspunkt alene etableres spiserestauranter.

Gågader, gader i bymidten og havnen med mulighed for etablering af restauranter uden betingelser om, at de etableres som spiserestauranter.

Typer af restaurationsvirksomheder

Spiserestaurations:

En restaurationsvirksomhed med stadig mulighed for madservering. Det forudsættes, at der føres et varieret udvalg af madretter, og at der i forbindelse med tilberedningen sker en vis tilvirkning af råvarer og eventuelt af halvfabrikata.

Bodega, café, pub:

En restaurationsvirksomhed uden eller med begrænset madservering, der ikke er indrettet med dansegulv, og hvor der almindeligvis ikke er solistoptræden.

Danserestaurations/diskoteker:

En større restaurant med et gæsteareal på mindst 200 m² og med et permanent etableret frit dansegulv på minimum 50 m².

Klubber/foreningslokaler:

Kulturelle foreninger, sportsklubber og beboerforeningers møde-/samlingslokaler, der drives af foreninger på almentyttigt grundlag, og hvis hovedformål ikke er at drive restaurationsvirksomhed. Serveringslokalet kan eventuelt være bortforpagtet.

Kulturelle institutioner:

Teatre, biografteatre, museer m.v. Det forudsættes, at udskænkning sker i en foyer eller i et lokale, hvortil der ikke er direkte adgang fra gaden.

Restaurationsvirksomhedens størrelse og indretning

Der vil normalt blive stillet krav om, at restaurationsvirksomhedens gæsteareal er minimum 30 m², og at restaurationsvirksomheden har mindst 20 siddepladser. Endvidere stilles der i almindelighed krav om indretning af personaletoailet samt særskilte gæstetoiletter til såvel herrer som damer og med direkte adgang fra gæstearealet.

Yderligere oplysninger om restaurationsvirksomheders indretning mv. kan indhentes hos Fødevarerstyrelsen, Fødevarerafdeling Odense og By- og Kulturforvaltningen, Byggesagskontoret.

**ODENSE
KOMMUNE**